

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	30 oktober 2023
Voorstelnummer	D671045
Datum raadsvoorstel	24 augustus 2023
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester M. ten Bruggencate
Commissie	
Datum commissie	11 september 2023
Soort agendering	ter advisering
Agendapunt	
Team	BV - Regie
Opsteller	Loes van Swol-Noomen
Datum B&W besluit	29 augustus 2023
Bijlagen:	4

Onderwerp : Kaderstellend besluit implementatie wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) 2022-2024 in Noord-Holland Noord (NHN)

Voorgesteld besluit

De kaders zoals verwoord op pagina 2 en 3 van het kaderstellend besluit implementatie wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) 2022-2024 in Noord-Holland Noord (NHN) vast te stellen.

Geheimhouding

☐ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

Per 1 juli 2022 zijn wijzigingen doorgevoerd in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De bedoeling van deze wetswijziging is dat gemeenteraden meer invloed hebben op de gemeenschappelijke regelingen. Een deel van de wijzigingen is verplicht, en bij een deel is het aan de gemeenteraden en provinciale staten hierover te beslissen. Daarbij is het van belang dat raden zelfde keuzes maken. De gewijzigde wetgeving heeft een invoeringstermijn van twee jaar. Dit betekent dat uiterlijk 1 juli 2024 de teksten van alle gemeenschappelijke regelingen moeten zijn aangepast aan de wetswijziging. In Noord-Holland Noord hebben we daar met elkaar een gezamenlijk plan van aanpak op afgesproken.

Eind 2022, begin 2023 hebben alle raden in Noord-Holland Noord het plan van aanpak vastgesteld en daarmee, via de colleges, de opdracht gegeven aan de regietafel om regie te voeren op dit traject. Uw raad heeft dat besluit genomen op 23 januari 2023.

De afgelopen periode is gewerkt aan het ontwikkelen van voorliggend voorstel kaderstellend besluit. Dit voorstel ligt nu ter besluitvorming voor. Op grond van de kaders die u met dit besluit stelt worden de teksten van alle gemeenschappelijke regelingen in de komende periode gewijzigd en vervolgens aan u voorgelegd voor zienswijze en besluitvorming (1^e helft 2024).

De gemeente Heiloo neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen: Werkorganisatie BUCH (BUCH), Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN), Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN), Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN), Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA), Zaffier, Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI), Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) en Cocensus.

Voor meer informatie over de aard en inhoud van deze regelingen verwijzen we u naar de paragraaf verbonden partijen in de begroting en jaarrekening.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. In regionaal verband (Noord-Holland Noord) zijn aanvullende afspraken vastgelegd in door de raden vastgestelde “Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen” (FUGR 2019) en de notitie “Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen” uit 2018. Daarnaast heeft de gemeente Heiloo een nota verbonden partijen uit 2015.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

In voorliggend voorstel neemt u besluiten over de kaders van de volgende artikelen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Overzicht te wijzigen artikelen

1. Artikel 1	Zienswijzeprocedure aangaan / treffen / wijziging regeling
2. Artikel 9	Opnemen voorwaarden uittreding en de gevolgen daarvan
3. Artikel 10, lid 5 en 6
+ Artikel 34, 34B & 35	Facultatieve zienswijze
Nieuwe uiterlijke termijnen kadernota & begroting

4. Artikel 10 lid 7 Participatie van ingezetenen
5. Artikel 11A Evaluatie
6. Artikel 17 Actieve informatieplicht vanuit het bestuur
7. Artikel 24A Mogelijkheid gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen
8. Archiefparagraaf*

*Het voorstel focust zich op de implementatie van wetswijzigingen. Andere aanpassingen die politiek gevoelig (kunnen) zijn vallen buiten de scope van het plan. Wel is er ruimte voor het meenemen van technische aanpassingen. Omdat niet alle gemeenschappelijke regelingen voldoen aan de eisen van de Archiefwet is het voorstel om naast de wetswijzigingen van het Wgr-traject alle regelingen nu ook aan te passen voor de archiefparagraaf.

Het advies is: **Voorgesteld kader per artikel**

Artikel 1 Verplichte zienswijzeprocedure bij het treffen, het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een GR
--

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Artikel 9 Voorwaarden uittreding

De uittredingsbepaling is een verplicht onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. Het betreft een (vrij technische) wijziging waarbij wordt bepaald wat de minimale termijn van deelname, de opzegtermijn en de uittreedsom is.

Bij uittreding is het voorstel een minimale termijn van deelname te hanteren van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling en een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht te nemen. De uittreedsom wordt berekend aan de hand van de directe reële schade, berekend over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van de reële schade wordt berekend door de accountant van de GR, aangevuld met een bindend advies van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld een externe accountant).

Artikel 10 Lid 5 en 6 Facultatieve zienswijzeprocedure omtrent besluiten en Artikel 34 34b 35 Aanpassen termijnen voor indiening van kadernota, ontwerpbegroting en begroting
--

Voorstel is om naast de verplichte zienswijzeprocedure op de begroting een aanvullende zienswijze procedure vast te leggen voor drie besluiten: 1. Kadernota (is nu al het geval in Noord-Holland Noord en wordt hiermee bevestigd), 2. Bestemming van het rekeningresultaat (in plaats van de jaarrekening als geheel) en 3. Strategische of meerjarenplannen (voor zover een GR een dergelijk plan of document heeft). Voorstel is daarnaast om de termijnen te handhaven die in 2018 zijn overeengekomen in het kader van vaststelling van FUGR (en Spoorboekje) en deze opnemen in de GR, met inbegrip van de onder 1 genoemde besluiten. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Artikel 10. Lid 7 Participatie van ingezetenen en belanghebbenden
--

Het voorstel is om participatie voor ingezetenen en belanghebbenden alleen op te nemen in de gemeenschappelijke regeling als de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam. Het overgrote deel van de GR-en zijn collegeregelingen, en zijn er dus geen bevoegdheden overgedragen. Daar ligt het voor de hand om inspraak lokaal in te passen via reguliere inspraakmogelijkheden bij bijv. het vaststellen van beleidskaders die door de GR-en uitgevoerd worden. Wanneer de raden wel bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling wel voor de hand. Hoe

deze inspraak wordt geregeld is aan het Algemeen Bestuur van de regeling. In de bijlage is een overzicht opgenomen van GR-en waarvoor dit geldt.

Artikel 11a: Evaluatie gemeenschappelijke regeling

Elke GR dient een tekst op te nemen over de evaluatie van de regeling. Dit betekent dat in elke regeling wordt aangegeven of er wel of niet evaluaties plaats vinden, en zo ja, op welke wijze. Het voorstel is dat in elke GR evaluaties plaats vinden en om hierbij ruimte te geven voor maatwerk. Elke GR kan met een tekstvoorstel komen voor een evaluatieprocedure en deze wordt met het geheel van de gewijzigde regeling voor zienswijze en/of besluit aan de raden voorgelegd.

Artikel 17 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Informatieverstrekking aan de raden (en staten) gebeurt zo vroeg mogelijk, schriftelijk en op hoofdlijnen. Het bestuur (DB, AB en/of voorzitter) zendt de schriftelijke informatie aan de raden van de deelnemende gemeenten en in cc aan de colleges. Indien de informatie wordt verstrekt door DB of voorzitter dan worden de AB-leden vooraf geïnformeerd.

Artikel 24a Gemeenschappelijke adviescommissie

Dit artikel hoeft niet opgenomen te worden in de regelingen zelf. Deze verplichting vloeit direct voort uit de wet. Opnemen in de regelingen is daarom niet noodzakelijk.

Archiefparagraaf

Het gaat om het actualiseren en in overeenstemming brengen van de archiefparagrafen met de Archiefwettelijke vereisten. De paragraaf bevat artikelen over Archiefzorg, Archiefbeheer, Archiefbewaarplaats, Toezicht, Verantwoording, Terbeschikkingstelling en Beheer.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het voorliggende concept kaderstellend besluit is tot stand gekomen op grond van het vastgestelde plan van aanpak en in nauwe samenwerking met griffiers, directeuren GR, juristen, controllers en inhoudsdeskundige ambtenaren van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. U heeft op voorliggend voorstel ook uw inbreng kunnen leveren tijdens de regionale raadsbijeenkomst van de Regio Alkmaar op 31 mei jl. Daar waar de wet daartoe ruimte biedt zijn in dit traject ambtelijk en door de regietafel ook alternatieven en de bijbehorende voor- en nadelen afgewogen. De uitkomsten daarvan liggen nu voor. Bij alternatieven kunt u bijvoorbeeld denken aan argumenten om wettelijke bepalingen wel of niet op te nemen in de regeling zelf. Voor de artikelen participatie (10.7) en evaluatie (11a) wordt in de volgende fase maatwerk mogelijk per gemeenschappelijke regeling toegepast. Het college ziet derhalve geen aanleiding tot het overwegen van alternatieven.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

In gemeenschappelijke regelingen wordt regionale samenwerking vormgegeven. Ook het concept kaderstellend besluit is in regionale afstemming tot stand gekomen. Inherent aan de opgave is, dat de wet een aantal zaken voorschrijft en op onderdelen keuzeruimte biedt, waarbij unanimiteit van alle deelnemers wordt gevraagd.

De gemeente Heiloo neemt deel in negen gemeenschappelijke regelingen. Het voorgelegde kaderstellend besluit is van toepassing op nagenoeg alle gemeenschappelijke regelingen waarin Heiloo deelneemt. De uitzondering is de gemeenschappelijke regeling 'Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer'. Deze gemeenschappelijke regeling volgt een eigenstandig proces.

RISICO'S

De wet vereist dat alle gemeenschappelijke regelingen uiterlijk op 1 juli 2024 zijn gewijzigd conform de wet. Gelet op doorlooptijden van besluitvormingsprocedures is dit ambitieus, maar (zonder grote tegenslagen) haalbaar. Wel constateren we een spanning als het gaat om het zorgvuldig betrekken van alle stakeholders indien uw besluitvorming leidt tot substantiële wijzigingen. Immers de laatste raden beslissen op 31 oktober over de kaders en het aanpassen van alle regelingen op grond van uw besluiten is een omvangrijke klus en vraagt deels ook nog om bespreking in besturen van gemeenschappelijke regelingen voordat ze voor een zienswijze en/of besluitvorming uw kant op komen.

Om drie redenen schatten we dit risico in als laag:

1. U als raad heeft aan de voorkant uw inbreng kunnen leveren en die inbreng is ook zorgvuldig betrokken bij de totstandkoming van het voorliggende voorstel.
2. De ambtelijke voorbereidingen om snel te schakelen lopen al.
3. Desgewenst maakt de Regietafel parallel aan dit besluitvormingsproces een ronde langs de besturen van alle gemeenschappelijke regelingen.

FINANCIËN

Voorliggend advies brengt geen financiële consequenties met zich mee. De doorvertaling van dit kaderstellend besluit naar de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen kan leiden tot financiële consequenties, hetgeen dan daar zal worden opgenomen.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

Dit voorstel leent zich niet voor participatie vanuit de samenleving. Participatie is wel een van de inhoudelijke onderwerpen waarover u in dit traject kaders stelt.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Besluitvorming over de kaders staat in alle gemeenteraden in Noord-Holland Noord gepland in **oktober 2023**. Met in achtneming van uw besluiten ziet het vervolgproces er daarna als volgt uit:

1. Op grond van de kaders worden alle gemeenschappelijke regelingen en de governance brochure Samenwerken in gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord herzien. Voor de artikelen 9, 10.7 en 11a gebeurt dit in afstemming met de besturen van de Gemeenschappelijke Regelingen.
2. De gewijzigde teksten van de gemeenschappelijke regelingen komen **uiterlijk 15 december 2023** via de Regietafel naar de gemeenten voor een zienswijzeprocedure. In deze zienswijzeprocedure maakt u **voor 1 maart 2024** uw zienswijze kenbaar.
3. U ontvangt vervolgens een terugkoppeling op de zienswijzen en **uiterlijk 15 april** worden de teksten van de gemeenschappelijke regelingen, met inachtneming van de zienswijzen, ter besluitvorming, aan u voorgelegd. Alle gemeenteraden maken daarbij **uiterlijk 25 juni** hun besluit kenbaar.
4. **Tussen 26 juni en 1 juli 2024** worden de gewijzigde regelingen gepubliceerd. Daags na publicatie zijn ze dan van kracht.

BIJLAGEN

1. Aanbiedingsbrief Regietafel NHN.
2. Bijlage 1 Concept kaderstellend besluit implementatie wijzigingen Wgr 2022-2024 in Noord-Holland Noord
3. Bijlage 2 Vragen en antwoorden raden uit regionale raadsinformatiebijeenkomsten
4. Bijlage 3 Input Griffiers NHN bij implementatie nieuwe WGR

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

-

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

F.H.W. de Jong
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester